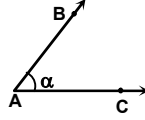

AÇI ÇEŞİTLERİ

1. Dar Açı: Ölçüsü 0° ile 90° arasında olan açı ya dar açı denir.

$$0^\circ < m(\hat{A}) < 90^\circ \text{ ise}$$

$\hat{A}$ dar açıdır.

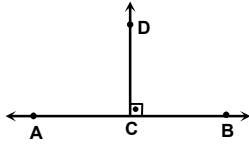

2. Dik Açı: Ölçüsü 90° olan açıya dik açı denir.

$$m(\hat{DCB}) = 90^\circ$$

olduğundan DCB açısı dik açıdır.

$AB \perp CD$ şeklinde gösterilir.

3. Geniş Açı: Ölçüsü 90° ile 180° arasında olan açı ya geniş açı denir.

$$90^\circ < \alpha < 180^\circ \text{ ise}$$

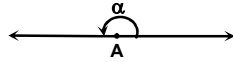
$\hat{A}$ geniş açıdır.

4. Doğru Açı: Ölçüsü 180° olan açıya doğru açı denir.

$$m(\hat{A}) = \alpha = 180^\circ \text{ ise}$$

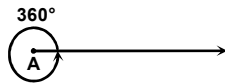
$\hat{A}$ doğru açıdır.

5. Tam Açı: Ölçüsü 360° olan açıya tam açı denir.

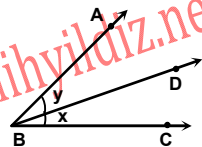
$$m(\hat{A}) = \alpha = 360^\circ \text{ ise}$$

$\hat{A}$ tam açıdır.

6. Komşu açılar: Başlangıç noktaları aynı, birer kenarları ortak olan açılara komşu açılar denir.

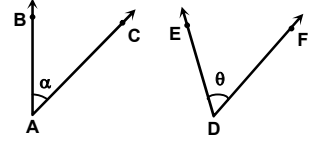
$\hat{ABD}$ ve $\hat{DBC}$ açıları komşu açılardır.

7. Tümler Açılar: Ölçüleri toplamı 90° olan iki açıya tümler açılar denir.

$$\alpha + \theta = 90^\circ \text{ ise}$$

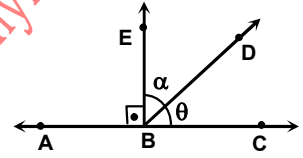
$\hat{A}$ ve $\hat{D}$ açıları tümler açılardır.

Bir ışını ortak olan tümler açılara komşu tümler açılar denir.

[BD ışını ve $\alpha + \theta = 90^\circ$

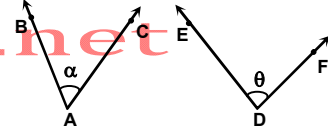
ise $\hat{EBD}$ ile $\hat{CBD}$ komşu tümler açılardır.

8. Bütünler Açılar: Ölçüleri toplamı 180° olan iki açıya bütünler açılar denir.

$$\alpha + \theta = 180^\circ \text{ ise}$$

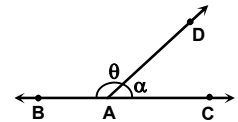
$\hat{A}$ ve $\hat{D}$ açıları bütünler açılardır.

Bir ışını ortak olan bütünler açılara komşu bütünler açılar denir.

[AD ışını ve $\alpha + \theta = 180^\circ$ ise

$\hat{BAD}$ ile $\hat{CAD}$ komşu bütünler açılardır.

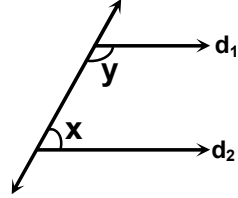
$$X + T = 90^\circ$$

$$X + B = 180^\circ$$

DOĞRUDA AÇILAR İLE İLGİLİ ÖZELLİKLER

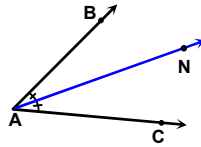
$d_1 \parallel d_2$ olmak üzere,
 $x + y = 180^\circ$

1. Açıortay

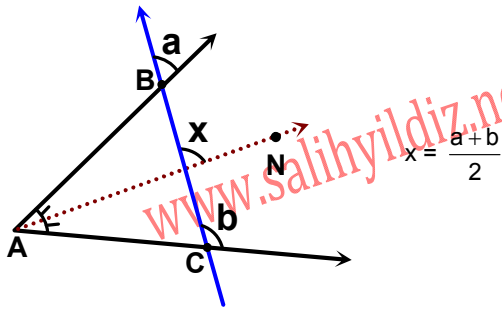
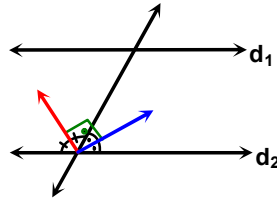
Bir açıyı iki eş açığa ayıran ışına açıortay denir.

$m(\hat{B\hat{A}N}) = m(\hat{C\hat{A}N})$ ise
[AN ışınına açıortay denir.

★ Komsu bütünler açılardan açıortayları arasında kalan açı 90° dir.

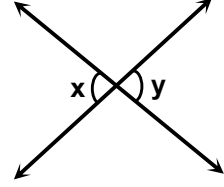
$d_1 \parallel d_2$ olmak üzere,

2. Ters açı

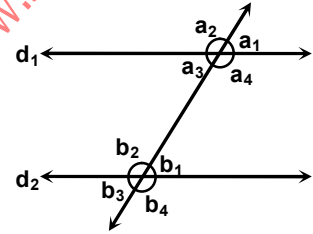
Kesişen iki doğrunun oluşturduğu, komşu olmayan açılara ters açılar denir.

Ters açılardan ölçüleri birbirine eşittir. $x = y$ dir.

3. Paralel iki doğrunun bir kesene yaptığı açılar

$d_1 \parallel d_2$ olmak üzere,

- Yöndeş açılardan ölçüleri eşittir.
[$a_1 = b_1$], [$a_2 = b_2$], [$a_3 = b_3$], [$a_4 = b_4$]

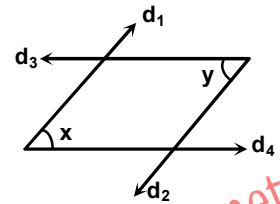
- İç ters açılardan ölçüleri eşittir.
[$a_3 = b_1$], [$a_4 = b_2$]

- Dış ters açılardan ölçüleri eşittir.
[$a_1 = b_3$], [$a_2 = b_4$]

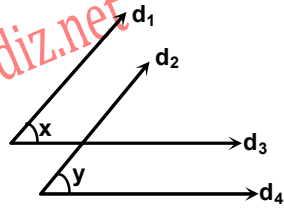
- Karşı durumlu açılardan ölçüleri toplamı 180° dir.
 $a_4 + b_1 = 180^\circ$, $a_3 + b_2 = 180^\circ$

4. Kenarları paralel olan açılar

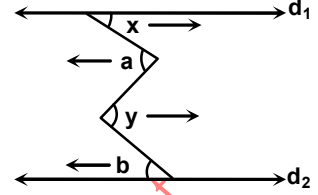
$d_1 \parallel d_2$ ve $d_3 \parallel d_4$ ise,
 $x = y$ dir.

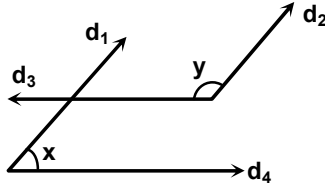
$d_1 // d_2$ ve $d_3 // d_4$ ise,
 $x = y$ dir.

$d_1 // d_2$ olmak üzere,
 $x + y = a + b$ dir.

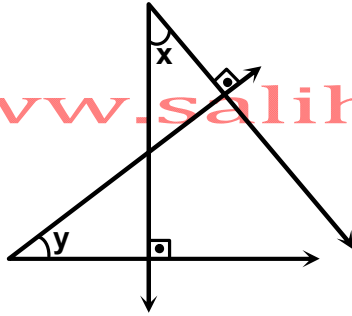
$d_1 // d_2$ ve $d_3 // d_4$
ise,
 $x + y = 180^\circ$ dir.

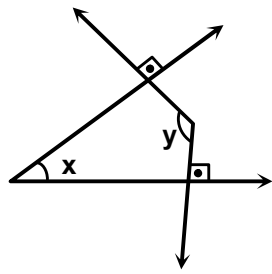
★ Bu tür sorularda topladığımız açılar mutlaka dar açı olmalıdır.

5. Kolları dik olan açılar

Açılar dar açı
ise,
 $x = y$ dir.

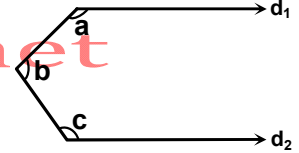

Açılardan biri dar
diğeri geniş açı ise,
 $x + y = 180^\circ$ dir.

7. $d_1 // d_2$ iken d_1 ile d_2 arasında oluşan açılarının toplamı

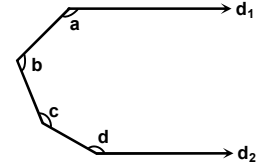
$a + b + c = 360^\circ$

n tane açının ölçüleri
toplamı = $(n-1) \cdot 180^\circ$ dir.

$n = 4$ olduğundan,

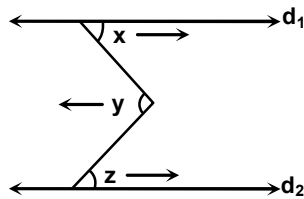
$a + b + c + d = (4 - 1) \cdot 180^\circ = 540^\circ$ dir.

★ Paralel doğrular üzerinde istenilen bir açıyı bulmak için,
i. Yarı doğruların uzantıları çizilir.
ii. Arada kalan açılarının köşelerinden yeni paralel doğrular çizilir.

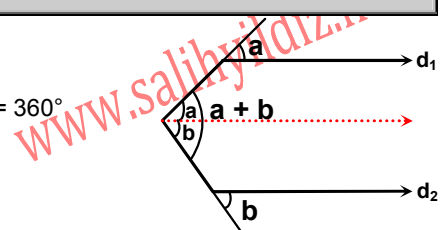
6. Paralel iki doğru arasında oluşan Zig-Zag şeklindeki açılar

$d_1 // d_2$ olmak üzere,
 $x + z = y$ dir.

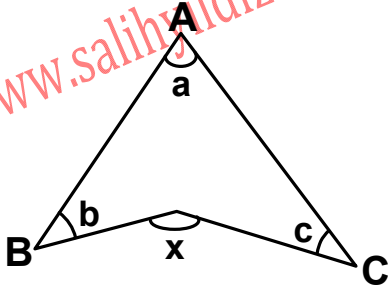

★

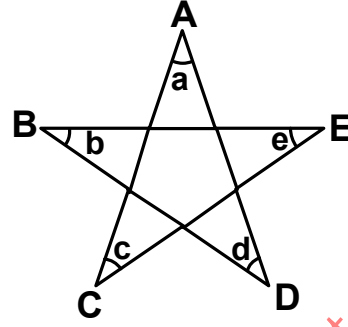
$a + b + c = 360^\circ$

8. Şekildeki gibi bir konkav dörtgende

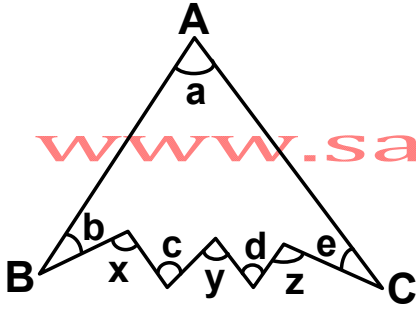

$$a + b + c = x$$

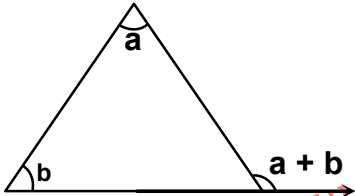

$$a + b + c + d + e = 180^\circ$$

9. Şekildeki gibi bir konkav dörtgende

$$a + b + c + d + e = x + y + z$$

10. Şekildeki gibi bir yıldız dörtgende